

Ανὴρ ἀληθῶς Μέγας κεκοίμητε ἐν Κυρίῳ

/ Γνώμες

Ὁφειλετική ἀναφορά μνήμης Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος

Τὴν ὥρα αὕτη τὴν μεγάλη τῆς ἀπολύτου σιγῆς καὶ τῆς προσευχητικῆς ἱκεσίας γιὰ τὸν μεγάλο ἐκκλησιαστικό ἡγέτη, τὸν πολὺ ἱεράρχη, τὸν λαμπρὸ Ποιμένα, τὸν περίφημο Ὁρθόδοξο θεολόγο, τὸν γλαφυρὸ ποιητὴ, τὸν χαλκέντερο συγγραφέα, τὸ καύχημα τῆς Μητρὸς μας Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὑπερρφάνεια τῆς Ἀγιοτόκου μεγαλονήσου Κρήτης, τὸν πιστὸ φίλο καὶ ἐκλεκτὸ πρεσβύτερο ἀδελφὸ ἐν Χριστῷ, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Αὐστραλίας Στυλιανὸ Χαρκιανάκι, ὅστις ἐγκατέλειψε μόλις πρό ὀλίγου τὰ γήϊνα καὶ μετέβη ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα, καταθέτω αὐτὰ τὰ ὀλίγα ψελλίσματα εὐγνωμοσύνης. Ἀπευθύνομαι ἐκ βαθέων καὶ ἐκ καρδίας στὴν πολυσέβαστη καὶ πολυτίμητη Μορφὴ του, προκειμένου νὰ προσθέσω ἄσημη, καρδιακὴ ὁμως, **ψηφίδα** στὴν **εἰκόνα του**, τὴν ὁποῖαν ἔζησα ἐμπειρικά καὶ βιωματικά κατὰ τὴν μακρὰ περίοδο τῆς γνωριμίας μας, ἀπὸ τὰ φοιτητικά μου χρόνια καὶ ἀργότερα κατὰ τὴν εἰλικρινῇ, ἀνιδιοτελεῇ, καὶ μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀποβλέπουσα πολυετῇ νυχθήμερο συνεργασία μου μαζί του, ἐκ τῆς ὁποίας ὅχι μόνον ἐμορφώθην καὶ ἐδιδάχθην προσωπικῶς τὸ **ἥθος** καὶ τὸ **φρόνημά** του, ὡς σοφοῦ ἱεράρχου τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ κυρίως ἐμαθήτευσά κυριολεκτικά εἰς τὴν **μαρτυρία** καὶ τὴν ἀφειδώλευτη **κενωτικὴ ἀγαπητικὴ προσφορά του** πρὸς τὸν πολύπλαγκτο **Θεσμό** τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας.

Βεβαίως, οὐδεμίαν σημασίαν θὰ ἔχουν ἀσφαλῶς τὰ ἐκφραζόμενα πηγαῖα αἰσθήματα αὐτὰ στὴν ἰδική του εἰκόνα παγκοσμίου ἀκτινοβολίας καὶ ἀφωσιωμένης καὶ πιστῆς διακονίας καὶ προσφορᾶς του στὴν Μητέρα Ἐκκλησία, στὴν Ὁρθοδοξία

εuryτέρα, στην Θεολογία της – μέ την συγγραφή περισπουδάστων μελετῶν καί ἄρθρων, ἀλλά καί μέ τό ἐκλεκτό καί παραμόνιμο “παιδί” του, τήν Θεολογική Σχολή τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σύνδνεῦ-, στην ἀνασύστασι ἐκ τῶν “ἐρειπίων” σχεδόν τῆς Ἐπαρχίας του, στά ἑλληνικά γράμματα, καί ἰδιαίτέρως στόν σοφό καί διδακτικό του πάντοτε ποιητικό λόγο,

Ὅμως θεωρῶ ὀφειλετικό **χρέος** καί ἀδελφική **εὐθύνη** εὐγνωμοσύνης καί εὐχαριστίας πρός τό ἱερόν πρόσωπόν τοῦ ἀποικομένου μακαριστοῦ Ἱεράρχου νά ἐκφράσω ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς -θά ἀπητοῦντο, ἄλλωστε, τόμοι ὁλόκληροι διά νά λεχθοῦν ὅσα θά ἔδει-, αὐτά πού ἔζησα καί πού μέχρι σήμερα αἰσθάνομαι βιωματικά γιά τήν σεπτή Προσωπικότητά του, νά τά ἐκφράσω μάλιστα αὐτή τήν ἱερά στιγμή καί νά καταθέσω τήν καρδιακή μου ἐκτίμησι γιά τήν ποιμαντική, ἐκκλησιαστική καί εὐρυτέρα δραστηριότητα καί προσφορά στην ἐν Αὐστραλῖᾳ Ἐπαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἀπό Μιλητουπόλεως Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ, ἐν μέσῳ σκοπέλων καί ὑφάλων πολλῶν, προσφορά πού προκαλεῖ καί μᾶλλον ἐπιβάλλει τόν πάγκοινο **θαυμασμό**.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Στυλιανός, **ὡς δόκιμος ποιητής, καίριος καί ἀκριβής**, ἔχων ἰδίαν καλήν γνῶσιν τῶν ἀνθρωπείων ἔγραφε: “Ἀλλοίμονο σ’ αὐτούς πού δέν ἀμφισβητήθηκαν, γιατί θά πῆ πῶς ταυτίστηκαν μ’ ὅλους τούς ἀνθρώπους”. Ἡ βιωματική ποιητική ρῆσις αὐτή καί ἡ εὐγνωμοσύνη, ὡς προσωπικῶς χάριτι ἀπολαύσας πολλά ἐκ τῆς ἀγαθοδώρου ροπῆς του, ἐπιβάλλει νά ἀπευθύνω τήν γραφή αὐτή εὐχαριστίας ἐκ βαθέων, διότι ἔσχον τήν εὐλογία νά γνωρίζω καί νά βιώσω μέρος τοῦ τιτανίου εὐρυτέρου, ἐκκλησιαστικοῦ καί ἀκαδημαϊκοῦ, ἔργου του. Ἡ χειμαζομένη Ἐπαρχία πού παρέλαβε τόν Φεβρουάριο τοῦ 1975, ἀποτελεῖ σήμερα κυψέλη θαυμαστή ἀπό κάθε πλευρά καί ὑπόδειγμα ὀργανωμένης καλῶς καί θεοπρεπῶς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου, χάρις εἰς τούς ἀτρύτους κόπους καί τάς προσωπικὰς θυσίας του. Ἐπάλαιψε, χωρίς ὑπερβολή, μέ ὅλα τά “στοιχεῖα” τοῦ κόσμου, δῆθεν φίλια, ἀλλά καί τά ἀλλότρια, καί ὑπερέβη “προσκόμματα” καί “τειχίσματα” ἀχαριστίας καί “ὑπονομεύσεων” πού ὑψώνοντο καθημερινά μπροστά του, καί παραδίδει σήμερον μίαν κατά πάντα ὀργανωμένην καί εὐθυδρομοῦσαν Ἐπαρχίαν. Διά τῶν ἀρετῶν καί τῆς ἐν γένει κενωτικῆς καί θυσιαστικῆς προσφορᾶς εἰς πάντας τούς τομεῖς, κατέκτησε ἀμέριστον τήν ἐκτίμησιν, τήν ἀναγνώρισιν καί τόν σεβασμόν τῆς πανορθοδόξου, ἀλλά καί τῆς εὐρυτέρας διαχριστιανικῆς συνειδήσεως, καί **κατέστη μία πεφωτισμένη ἱερά προσωπικότης, ἕνας ἄριστος ἰδεολόγος καί ὁραματιστής, δεξιοτέχνης τοῦ λόγου, καί μάλιστα καί τοῦ ποιητικοῦ**.

Θά περιορισθῶ προσωπικά στην ἀναφορά μόνο, κατά τήν ἱερά αὐτή στιγμή τῆς ἀποτιμήσεως ἔργων καί λόγων: ἦτοι στην πρόθυμη πάντοτε, ἐν ἀφανείᾳ, σύνταξι πληθύος -τόμων ὁλοκλήρων- Πατριαρχικῶν κειμένων, διά τῶν ὁποίων διηκόνησε τόν μακαριστόν Πατριάρχη τῆς ἀγάπης Δημήτριον, ἀλλά καί μετά τήν κοίμησίν του τόν νῦν Πατριάρχη μας. Ἀκόμη νά ἐνθυμηθῶ καί νά προσθέσω, ὅτι τά δίκαια τοῦ Πατριαρχείου ὑπεστηρίχθησαν, ἐν παντί καί πάντοτε, στερρῶς καί δυναμικῶς

καί μέ προσωπικάς του θυσίας καί ἡ ἐν Αὐστραλῖα Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή ὑπερέβη δυσκολίας ἀνθρωπίνως ἀνυπερβλήτους, χάρις εἰς τοὺς ἰδικούς του χειρισμούς καί εἰς τὴν σοφίαν καί ἐμπειρίαν του. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Στυλιανός τὴν κατέστησε ἀσφαλῆ καὶ ἀληθῶς μεγάλην Ἐπαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τέλος, νά μνημονεύσω ἀπλῶς ἐνός καί ἐν θαυμασμῷ τὴν ἰδικήν του προσωπικὴν πρωτοβουλίαν νά συγκληθῇ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου Βαρθολομαίου ἡ γνωστὴ Μείζων καί Ὑπερτελής ἐκείνη Σύνοδος, διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ὁποίας περιεφρουρήθησαν τὰ ἀπαράγραπτα κανονικά δίκαια τοῦ Πατριαρχείου μας ἐπὶ τῆς Ὁρθοδόξου Διασποράς, ἀπὸ γνωστάς ἐπιβουλὰς “ἡμετέρων” καί τρίτων. Ἐγγραφεν ὁ ἀοίδιμος καί ἐν τούτῳ ἱστορίαν. Ἡ συμβολὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ ὑπῆρξε μοναδική καί ἴσως ἀνεπανάληπτος, ὅπως τὴν ἐβίωσα καί πάλιν προσωπικά εἰς ὅλας τὰς φάσεις, πρό καί κατὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Μείζονος ἐκείνης Συνόδου.

Ἡ προσφορά του, τό ἥθος, τό φρόνημά του, προσωπικά ἀπὸ τὴν ταπεινότητά μου ἀξέχαστα, ἐφώτιζαν καί φωτίζουν τόν ἐκκλησιαστικό καί ἐν γένει βίῳ μας καί εἶναι διαρκῆ καί πολύτιμα διαχρονικά ἐφόδια. Κυρίως μοῦ δίδει δύναμι τό γεγονός, ὅτι ὁ μακαριστός οὐδέποτε ἐκάμφθη καί τό ἔργο του ἀνθοφορεῖ συνεχῶς καί ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν εὖ βεβαίως εἰδότων.

Τρεῖς στοχαστικοὶ στίχοι τοῦ ἐνδυναμώνουν τοὺς ἀδυνάτους καί ἐμψυχώνουν τοὺς λιποψύχους, ὅπως τὴν ἐλαχιστότητά μου: “Μιά μοναχὴ σταγόνα ἦταν τό λάδι, πού ἀπλώθηκε στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, καί δέν συμβιβάστηκε”.

Αὐτὴ τὴν μοναδικὴ στιγμὴ τῆς προπομπῆς σου, μετὰ δακρύων καί κλαυθμῶν, Γέροντά μου, εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐπαναλαμβάνω προσωπικά τὴν ἰδικήν σου ἐλεγεία στόν πολυφίλητο Πατριάρχη Δημήτριο, μεταφέροντάς την σήμερα στό ἰδικό σου πρόσωπο καί ἔργο:

«Σαράντα τέσσαρα (43 τὰ ἰδικὰ σου μακαριστέ Γέροντα) χρόνια ὄρθιος στή γέφυρα σκάφους σεπτοῦ, μά δυσκολοκυβέρνητου
πού τὴν πορεία του ἀνακόπτουν ἀδιαλείπτως
χωρὶς εὐτυχῶς νά μποροῦν νά τὴ ματαιώσουν
κάθε τόσο αἰφνίδιοι ἄνεμοι,
δέν βαρυγκόμησες μιὰ μέρα
μήτε λιποψύχησες γιατί δύναμή σου ἦταν ἡ ἀγάπη» (“ὁ βαθμός τῆς ἐκπλήξεως”, σελ. 136).

Τό ἐπιτελεσθέν, λοιπόν, ἔργο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Στυλιανοῦ στὴν πέμπτη ἡπειρο παραμένει εἰς τόν αἰῶνα ὑπόδειγμα «δημιουργίας ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα», καθότι ὅσοι δημιουργοῦν ὑπερόριοι «ἔχουν διαλέξει δυό φορές τό περιθώριο» (“Ὑπερόριοι”, σελ. 229). Σέ ὅλο αὐτό τό μακρὸ διάστημα, ἅς ἐπιτραπῇ ἡ ἐπανάληψις, «εὐηργετήσατε, μακαριστέ Γέροντα, σχεδὸν ἀνώνυμα, ὅπως τό φῶς, ὁ ὕπνος, ὁ ἀέρας» καί τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καί τό Γένος μας καί τὰ Ἑλληνικά Γράμματα.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ προσωπικά, ἀοίδιμε Γέροντα, σοῦ εἶμαι καί προσωπικά πάντοτε

εὐγνώμων. “Ἀεὶ εὐχαριστῶ” (Ἱερός Χρυσόστομος) παρὰ τίς ὅποιες “σκιές” πού ἀτυχῶς παρεισέφρυσαν στήν ἀνέφελη μέχρι πρό τινων ἐτῶν σχέσι μας.

Εἶμαι, λοιπόν, βέβαιος ὅτι ἡ ἀένναος πορεία προσφορᾶς σου πρὸς τό Ὡραῖο, τό Μεγάλο, τό Ἀληθινό συνεχίζεται, ἀκόμη καί τώρα πού καί γιά σένα «κλείνει ἡ σκηνή τοῦ κόσμου τούτου καί

ρυθμίζονται ὅλες οἱ ἐκκρεμμότητες μέ μιά γαλήνια δικαιοσύνη,

ἐκεῖ ὅπου ὁ Θεός θά εἶναι «τά πάντα ἐν πᾶσι». (“Εἰς ὧτα ἀκουόντων”, ποίημα “Δικαιοσύνη”, σελ. 32).

Ἐκανα μιά προσπάθεια, πολυτίμητε Ἀδελφέ καί Φίλε, μακαριστέ Ἀρχιεπίσκοπε, νά ἐκφράσω διά μέλανος καί χάρτου τά ἀνέκφραστα καί ἀνεξομολόγητα βιώματά μου. Ὅσα, δηλαδή, αἰσθάνομαι γιά τήν σεπτή Προσωπικότητά Σου, ἀλλά καί **γιά τήν μακρόχρονη καταλυτική συμπαράστασή Σου σέ ἅπειρα θέματα στό μαρτυρικό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο.** Ἴσως κάποτε νά δυνηθῶ νά Σέ σκιαγραφήσω πραγματικά, ὅπως γνωρίζω ἐν χάριτι καί ὄχι ἐν ἀ-χαριστίᾳ νά κάνω πρὸς ὅσους μ’ εὐεργέτησαν.

Προσωπικά, τέλος, ὡς ὑπέρ πάντας εὐεργετηθεῖς ὑπό σοῦ ἀείμνηστε μεγάλε Στυλιανέ, ὁμολογῶ τήν Χάριν, κηρύττω τόν Ἔλεον, οὐ κρύπτω τήν Εὐεργεσίαν, μέ τήν θερμή προσευχή καί ἱκεσία νά ἀπολαύσης, Γέροντα, τήν “ἀμοιβή”, κατὰ τόν πορσφιλῆ σοι ποιητή Πριγκηποννήσων Δωρόθεο -πού τόσο ἀδρά τόν περιγράφης στό Ποίημά σου “Πορτραῖτο Ἐπισκόπου”-, «ἀπό τούς κόλπους τῆς σιωπῆς τήν ἐντέλεια τοῦ Ἀρρητου»!, Σύ ὁ Γενναῖος, ὅπως ἐσημείωνες κατὰ τήν συνεργασία μας ἐδῶ στό Φανάρι, τήν δύσκολη νύκτα τῆς 1ης Αὐγούστου 1993: “πού δέν λογάριασες ποτέ, ποιοί σοῦ χρωστοῦν καί πόσα. Σύ πού καθῶς ξυπνοῦσες κάθε πρωΐ, δέν ἔψαχνες γι’ ἀπομεινάρια τῆς προηγούμενης μέρας, ἀλλά προκαλοῦσες ἐκ νέου τόν ἥλιο σέ μονομαχία χωρίς προηγούμενα” (Ποίημα “Ὁ Γενναῖος”, Ὑγρά Τοπία σελ. 84). Μακαρία ἡ ὁδός ἣ πορεύει σήμερον, ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, Γέροντα, ὅτι ἡτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως, τόπος εὐαγγελισμοῦ καί τόπος σαββατισμοῦ.

Στυλιανός ὁ Αὐστραλίας, ὁ γενναῖος καί ρηξικέλευθος Κρῆς, ὁ μέγας ἐν τοῖς Ἱεράρχαις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὁ δεινός ρήτωρ, ὁ εὐαίσθητος ποιητής, κεκοίμηται ἐν Κυρίῳ. Ἀληθῶς μυριώνυμον εὖχος σεβασμοῦ, ἀγάπης, τιμῆς, φιλίας, αἰωνίου προσευχητικῆς μνήμης.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀείμνηστε Γέροντα!